

DESCRIEREA DISCIPLINEI

← Obiectivele generale ale seminarului:

1. Dezvoltarea capacității de comunicare orală și scrisă în domeniul pedagogiei.
2. Inițierea în analizarea unor documente curriculare.
3. Familiarizarea cu selectarea și operaționalizarea obiectivelor educaționale care vor regla activitățile didactice.
4. Dezvoltarea capacității de a formula probleme și soluții în contexte educaționale concrete.

← Informații legate de disciplina Pedagogie 1:

Număr de ore: 28 ore de curs/28 ore de seminar

Număr de credite: 5

Forma de evaluare: Examen

Competențe profesionale vizate:

CP1	Utilizarea adecvată în comunicarea profesională a conceptelor, teoriilor și metodelor de bază specifice Pedagogiei în special și Științelor educației în general.
CP2	Explicarea și interpretarea fenomenelor educaționale, utilizând adecvat concepte și teorii de bază ale domeniului Științele educației.
CP3	Construirea de modele curriculare tipice domeniului, aplicând principalele abordări teoretice și experimentale.
CP4	Analiza comparativă a principalelor abordări teoretice din pedagogie (psihologizantă, sociologizantă; analitică, integrativă).
CP5	Proiectarea demersului unei cercetări de optimizarea a modelului curricular pentru învățământul profesional utilizând teorii și modele clasice.

← Informații privitoare la evaluarea studenților la seminare:

- Activitatea la seminar reprezintă 50% din nota finală.
- Elemente evaluate în activitatea de seminar: prezența/activitatea la seminare.
- Nota la seminar se calculează astfel: (nota la prezență + nota la activitate)/2
- Fiecare student va realiza un portofoliu care va cuprinde activitățile de la seminare.

INTRODUCERE ÎN DOMENIUL PEDAGOGIEI

TEORIE CURS:

- Pedagogia este știința educației
- Pedagogia este ”o știință fundamentală și de sinteză a educației, care studiază legile educației tinerei generații în special, ale formării și perfecționării omului în general”.
- Pedagogia studiază scopul, conținutul, metodele, mijloacele și formele de organizare ale acțiunii educaționale etc..
- **Sistemul științelor educației** desemnează ansamblul disciplinelor care studiază parțial sau integral situațiile, faptele și procesele educaționale, condițiile lor de manifestare și de desfășurare.
- Câteva exemple: didactica, sociologia educației, filozofia educației, metodicile de predare ale disciplinelor de specialitate, consiliere și orientare școlară/profesională, managementul educației, pedagogia comparată etc.
- **Statutul de știință al pedagogiei** este asigurat de următoarele elemente:
 - ✓ Are un domeniu propriu de studiu – educația.
 - ✓ Dispune de un instrumentar specific de cercetare a propriului domeniu: observația, experimentul, studiul de caz etc.
 - ✓ Are un corpus de teorii, principii, legi, cunoștințe practice și metodologii referitoare la domeniul de studiu, cu ajutorul cărora: studiază, descrie, explică anticipează fenomenele și procesele educative.
- **Caracteristicile pedagogiei:**
 - ✓ Pedagogia este o știință socio-umană deoarece educația reprezintă un fenomen social specific uman.
 - ✓ Pedagogia este o știință cu caracter teoretic și gnoseologic care se referă la elaborarea în timp a unui corp de cunoștințe specifice despre educație care nu sunt contradictorii între ele, care formează un sistem și care conduc la elaborarea legilor educației.
 - ✓ Pedagogia este știința cu caracter acțional, praxiologic, răspunzând la întrebarea cum?, prin ce mijloace?, care este eficiența procesului educațional.
 - ✓ Pedagogia este artă deoarece vehiculează mesaje educaționale care au atât o structură cognitivă (cunoștințe) cât și una afectiv-volitiv-comportamentală, susținută de emoții, sentimente, convingeri, atitudini culturale.
 - ✓ Pedagogia este știință cu caracter prospectiv fiind deschisă cercetării, schimbării, pregătirii și adaptării subiecților educaționali pentru lumea de mâine.

APLICAȚII:

1. Realizați una dintre următoarele activități:

← Analizați următorul citat:

„Pedagogia, ca știință specifică și fundamentală a educației a devenit una dintre cele mai complexe și greu de stăpânit dintre științele contemporane” (G. Văideanu, 1986).

← Comentați afirmația:

„Pedagogia este știință unitară, globală a educației, dar și sistem de discipline, științe particulare, pe subdomenii specifice” (E. Joița, 2003).

← Comentați comparativ următoarele citate:

”Adevărata educație a maselor nu poate să fie niciodată despărțită de lupta politică independentă și mai ales de lupta revoluționară a masei înseși.” (V. I. Lenin, 1920)

”Educația este aceea care dă strălucire tuturor celorlalte însușiri și le face folositoare celui ce le posedă, pentru că atrage asupra lui stima și bunăvoința tuturor celor cu care vine în contact.” (J. Locke, 1685)

← Reformulați citatul de mai jos, utilizând cuvintele voastre:

”Orice întreprindere teoretică în domeniul pedagogiei stă sub semnul provizoratului și al unei minime incertitudini. Nu poți fi sigur că o emisiune ideatică este completă, că nu se va altera sau că nu va deveni anacronică în raport cu dinamica proceselor paideutice”. (C. Cucoș, 1996)

ANACRÓNIC, -Ă adj. Nepotrivit în raport cu o anumită perioadă de timp, cu ideile, cu obiceiurile actuale

PAIDÉIA s. f. educație a spiritului uman, în Grecia antică, prin studiul filozofiei și științei.

← Reflectați la pericolul lipsei de fundamentare științifică a unor practici educative, la practicarea unei pedagogii ”după ureche”, a unor practici didactice ”înguste”, bazate pe amintiri din perioada propriei școlarități, a experienței proprii și a altora.

← Analizați următorul citat:

”Oricare specialist care a devenit sau va deveni cadru didactic trebuie să studieze aprofundat teoria instrucției și educației sau cu alte cuvinte să studieze pedagogia”. (J. Piaget)

2. Alegeți un proverb și identificați mesajele pedagogice surprinse de acesta:

- ✓ Copacul de tânăr se îndreaptă.
- ✓ Timpul este cel mai bun educator.
- ✓ Omul fără învățătură, ca pământul fără udătură.
- ✓ Nu e bătrân omul când vine vorba de învățătură.
- ✓ Omul învățat poartă învățătura cu el.
- ✓ Și cel învățat moare neînvățat.
- ✓ Știința fără conștiință nu-i decât ruina sufletului.
- ✓ Cine se scoală de dimineată, departe ajunge.
- ✓ Nu faci din cioară privighetoare.
- ✓ Picătură cu picătură se face lac.

METODE DE CERCETARE ÎN PEDAGOGIE

TEORIE CURS:

- **Cercetarea pedagogică** – este o strategie elaborată și desfășurată în vederea surprinderii unor relații între componentele acțiunii educaționale, cu scopul utilizării informațiilor obținute pentru identificarea unor soluții optime la problemele pe care le ridică procesul educațional.
- **Metoda** – este un mijloc/o modalitate de investigare a aspectelor realității ce se manifestă într-un anumit context, a interacțiunilor dintre acestea și a rezultatelor acestor interacțiuni.
- **Metodologia** – reprezintă ansamblul organizat al metodelor utilizate într-o anumită sferă a acțiunilor practice și de cunoaștere.
- **Etapele cercetării** constau în:
 - ✓ **Pregătirea cercetării:** alegerea problemei de cercetat; documentarea; stabilirea ipotezei de lucru (formulată de maniera: „dacă...atunci...”, „cu cât...cu atât...”, este posibil să...dacă”, „ce s-ar întâmpla dacă...”); a scopului și obiectivelor; stabilirea metodologiei.
 - ✓ **Desfășurarea cercetării:** aplicarea intervențiilor preconizate.
 - ✓ **Finalizarea cercetării:** prelucrarea și interpretarea rezultatelor; valorificarea cercetării și a rezultatelor.
- **Principalele metode de cercetare** în pedagogie sunt: observația, experimentul, convorbirea/interviul, analiza produselor activității, biografia etc..
- **Observația psihopedagogică** – constă în urmărirea și consemnarea exactă a diferitelor manifestări comportamentale ale unui elev (ori ale unui grup de elevi) precum și a contextului situațional în care ele se produc. Conținutul observației realizate de educatori îl constituie: simptomatologia stabilă (trăsăturile bio-constitutionale și trăsăturile fizionomice ale elevilor) și simptomatologia labilă (multitudinea comportamentelor și a conduitelor flexibile ale subiecților cercetați).
- **Experimentul psihopedagogic** – poate fi de două feluri: **constatativ** (urmărește constatarea existenței unei relații semnificative dintre un anumit fapt, controlat de experimentator – numit **variabilă independentă** și un anumit comportament al subiectului – numit **variabilă dependentă**); **formativ** (urmărește să producă o anumită schimbare persistentă în comportamentul subiecților, ca urmare a unui program educativ, special conceput de cercetător menit să înlesnească activitățile școlare).

APLICAȚII:

Realizați una dintre următoarele activități:

- ← Identificați o problemă cu care se confruntă învățământul din România și proiectați demersul unei cercetări pedagogice, parcurgând următorii pași:
 - stabiliți o ipoteză (formulată de maniera: „dacă...atunci...”, „cu cât...cu atât...”, este posibil să...dacă”, „ce s-ar întâmpla dacă...”)
 - enunțând scopul și obiectivele cercetării
 - indicați ce metode veți utiliza.

- ← Concepeți o fișă de observație a comportamentului elevilor la disciplina pe care o veți predă.

- ← Realizați un ghid de interviu standardizat, pentru a vă cunoaște mai bine elevii.

- ← Descrieți modul în care veți organiza verificarea experimentală a unei noi metode de învățământ, pentru a vă convinge că este superioară celei pe care o foloseați anterior.

FACTORII DEZVOLTĂRII: EREDITATE, MEDIU, EDUCAȚIE, EDUCABILITATE

TEORIE CURS:

Ereditatea:

- ✓ este acea însușire fundamentală a lumii vii, care se referă la transmiterea de la o generație la alta, sub forma codului genetic, a mesajelor de specificitate ale speciei, grupului și individului;
- ✓ este o premisă naturală a dezvoltării psihice cu acțiune aleatorie, probabilistică, ce reprezintă un ansamblu de predispoziții native: genotipul, fenotipul și potențialul de formare (în cazul oamenilor, preponderent de natură psihică);

Mediul:

- ✓ reprezintă cadrul în care se naște, trăiește și se dezvoltă individul și se referă la totalitatea elementelor externe cu care individul interacționează direct sau indirect;
- ✓ omul, cu interacțiunile și experiențele sale, se află sub influența mai multor tipuri de factori de mediu, grupați în două categorii: factori de mediu interni (naturali, biologici) și factori de mediu externi (factorii mediului fizic și factorii mediului social);

Educația:

- ✓ termenul de educație are două sensuri – unul **general**, desemnând fenomenul social de formare și dezvoltare a oamenilor, ca subiecți ai acțiunii, ai cunoașterii și valorizării, prin comunicare și socializare, prin corelarea comportamentului lor și prin integrarea lor în activitățile și relațiile sociale; unul **specific** care se referă la sistemul de circumstanțe și acțiuni dirijate conștient și organizat în vederea formării reprezentanților noilor generații în raport cu un obiectiv ideal, în raport cu cerințele actuale și de perspectivă ale societății
- ✓ *a fost definită ca fiind un fenomen social - specific uman, care constă în transmiterea acumulărilor teoretice și practice obținute de omenire de-a lungul dezvoltării sale social istorice către tânăra generație în special, cu scopul formării personalității, a pregătirii pentru viață, pentru integrarea în activitatea social-utilă ca și pentru dezvoltarea societății;*

Educabilitatea:

- ✓ este un fenomen specific uman care desemnează posibilitatea individului de a fi receptiv la influențele modelatoare și la acțiunile educației;
- ✓ din punct de vedere pedagogic, prin educabilitate înțelegem ansamblul strategiilor, modelelor și posibilităților de a influența în mod pozitiv, cu mijloace educative adecvate, formarea personalității fiecărui individ;

APLICAȚII:

Realizați una dintre următoarele activități:

- ← Realizați o reprezentare grafică a relațiilor dintre *ereditate*, *mediu*, *educație*, *educabilitate*, apoi argumentați, oferind și exemple (din viața voastră sau a unor persoane cunoscute de voi).
- ← Reprezentați interacțiunea ereditate-mediu, surprinzând situațiile în care mediul este suportiv, neutru sau frenator, apoi arătați ce roluri poate juca educația în fiecare dintre cazuri.
- ← Reflectați la situația ipotetică în care toate caracteristicile și trăsăturile de personalitate s-ar transmite ereditar și la situația ipotetică în care mediul ar fi singurul factor care ar influența formarea și dezvoltarea personalității umane. Realizați o schemă, analizând în paralel cum ar arăta aceste lumi. Poziționați locul educației în această reprezentare și descrieți ce schimbări poate produce ea (educația).
- ← Precizați în ce mod a acționat mediul asupra dezvoltării personalității voastre, analizând reacțiile pe care le-ați avut la factorii acestuia (mediului). Descrieți modul în care, în ceea ce vă privește, educația a mediat interacțiunea factorilor de mediu cu cei ereditari.

EDUCAȚIA – OBIECT DE STUDIU AL PEDAGOGIEI: FORMELE EDUCAȚIEI

TEORIE CURS:

- Formele generale ale educației definesc modalitățile de realizare a acesteia. Literatura de specialitate definește trei forme distincte:
- ✓ **Educația formală** pune accent pe funcția culturală și cea instructiv-formativă. Se caracterizează prin faptul că are loc într-un cadru instituționalizat (grădiniță, școală, universitate), special organizat în acest sens, cu un personal pregătit pentru a desfășura procesul instructiv-educativ. Scopurile și obiectivele de referință ale educației formale sunt bine definite. Conținuturile predate sunt prestabilite și înscrise în planurile și programele școlare puțin diferențiate în raport cu particularitățile de grup ale elevilor aparținând aceleiași categorii de vârstă sau celor care se pregătesc pentru același domeniu profesional. Ele au un caracter obligatoriu. Educația formală se organizează în general pe grupuri numeroase în raport cu specificul activității, ceea ce nu permite o activare suficient de individualizată a elevilor. Această formă de educație favorizează mai degrabă componenta instructivă a educației.
- ✓ **Educația nonformală** dă prioritate funcțiilor autoformative și axiologice a educației și se realizează atât în cadrul instituțiilor școlare cât și în instituții educative altele decât școala (cluburi, palatul copiilor, centre de formare ale diferitelor instituții altele decât cele școlare, asociații etc.). Este o realitate educațională mai puțin formalizată sau neformalizată, dar întotdeauna cu efecte formative, având ca și caracteristici gradul crescut de libertate al participanților, activitățile desfășurându-se în baza unor planuri și programe mai flexibile, adaptabile în limite mai largi decât cele ale educației formale. Educația nonformală se adresează unei categorii de potențiali beneficiari mult mai largi decât educația formală, ea incluzând și educația adulților. Amintim în acest sens programele de calificare la locul de muncă – ucenicii –, de actualizare a competențelor într-o meserie sau profesie – perfecționare, de conversie profesională - specializare complementară, de reconversie profesională – inițierea în noi meserii sau profesii prin alte programe decât cele oferite de sistemul formal de învățământ.
- ✓ **Educația informală** desemnează o activitate cu efecte formative care se obțin spontan ca **influențe** educative. Influențele formative care modelează persoana sunt influențe educative numai în măsura în care acțiunile care le-au generat sunt organizate în acest scop. De exemplu, schimbările comportamentale sau de atitudine care apar ca urmare a vizionării unui anumit gen de filme artistice, nu sunt influențe educative deoarece nu sunt destinate atingerii unui scop educativ pe când schimbările generate de un documentar sau de un clip publicitar exercită influențe educative dacă își propun acest obiectiv. Educația informală servește funcția socială a educației – pregătește persoana pentru integrare socială. Educația informală este realizată mai ales de instituții altele decât cele educative și are o slabă organizare mai ales sub aspectul asigurării receptării și controlul rezultatelor obținute: familie, a grup de prieteni, strada, mass-media, competiții sportive etc.

APLICAȚIE:

Timp de lucru 30 de minute.

I. Citiți fișa și realizați următoarea activitate:

Pentru o disciplină, proiectați o activitate nonformală orientându-vă după următoarea structură:

- Titlul activității
- Ce urmăriți să obțineți implementând această activitate? (scopul activității)
- Cum vă propuneți să vă atingeți scopul? Ce succesiune de pași veți urma? (obiectivele)
- Cui se adresează activitatea pe care o propuneți? (grupul țintă sau participanții vizați)
- Descrierea activității non-formale. (unde se va desfășura, când se va desfășura, cum se va desfășura)

DIMENSIUNILE EDUCAȚIEI

TEORIE CURS:

- Dimensiunile educației reprezintă acele direcții specializate/specifice prin care educația acționează în vederea:
 1. dezvoltării personalității pe toate planurile sale, în funcție de valorile generale indispensabile omului și societății: binele moral, adevărul științific, adevărul științific aplicat, frumosul, sănătatea fizică și psihică (dimensiunile/educațiile tradiționale);
 2. pregătirii indivizilor în vederea adaptării la o varietate de oportunități sau provocări/probleme sociale (noile educații);
- Astfel, dimensiunile educației nu sunt stabilite aleatoriu, funcție de circumstanțe educaționale sau de personalitatea educatorului/educatului, ci prin raportare la repere psihologice și sociologice determinate. Ele corespund:
 - ✓ concepției structuraliste asupra personalității – conform căreia, personalitatea este un sistem multidimensional;
 - ✓ concepției dinamice asupra relației educație ↔ societate – conform căreia, pe măsura evoluției societății apar noi domenii de activitate, fapt ce generează în plan educațional apariția de noi laturi, dimensiuni ale educației care să răspundă solicitărilor acestora.
- Dimensiunile educației reprezintă proiecții concrete, în activități de formare - dezvoltare realizate la nivelul sistemului și procesului de învățământ, a valorilor umane fundamentale: binele moral, credința religioasă, adevărul științific, frumosul artistic, sănătatea fizică etc.
- În literatura de specialitate au fost delimitate mai multe astfel de dimensiuni, componente tradiționale ale educației (întâlnite și sub denumirea de conținuturi ale educației, laturi ale educației sau domenii ale educației): educația intelectuală, educația morală, educația estetică, educația tehnologică, educația fizică, educația religioasă, educația sexuală, educația profesională.
- În afara acestora apar și conținuturi recente. Noile educații sunt noile conținuturi valorice care au apărut datorită evoluției și progresului societății: educația ecologică, educația economică și casnică modernă, educația pentru participare și democrație, educația pentru schimbare și transformare, educația pentru comunicare și înțelegere, educația pentru timpul liber, educația interculturală etc.

APLICAȚII – varianta 1:

- I.** Realizați o prezentare a dimensiunii educației care v-a fost repartizată, parcurgând următoarele etape:
1. **Describe** – ce este
 2. **Compară** – alege o altă dimensiune și identifică asemănări și deosebiri
 3. **Analizează** – de ce a apărut, cărei nevoi sociale corespunde
 4. **Aplică** – cum poate fi implementată în școală (ex. de activitate)
 5. **Asociază** – la ce te face să te gândești (fenomene sociale, evenimente din viața ta)
 6. **Argumentează** – pro sau contra locului ei în lista dimensiunilor educației
- II.** Sintetizați cunoștințele despre educație, dobândite până acum, utilizând tehnica Cinquain (**obligatoriu, pentru toată lumea**).

CINQUAIN

Este o tehnică de elaborare a unui text pentru a surprinde o problemă, un fenomen sau un domeniu complex, în doar cinci versuri (de exemplu, la finalul unui capitol/curs pentru a sintetiza conținutul):

1. *Un substantiv cu statut de titlu.*
2. *Două adjective.*
3. *Trei verbe la gerunziu.*
4. *O propoziție simplă (patru cuvinte care dau semnificație)*
5. *Un substantiv (ce are rolul de a concluziona)*

Exemplu elaborat pentru domeniul psihologiei:

- 1) *Psihologia*
- 2) *Incitantă, profundă*
- 3) *Interogând, explicând, oferind*
- 4) *Vine în ajutorul oamenilor.*
- 5) *Știință*

APLICAȚII – varianta 2:

I. Având în vedere că educația acționează în vederea:

- ✓ formării personalității pe toate planurile sale, în funcție de valorile generale indispensabile omului și societății: binele moral, adevărul științific, adevărul științific aplicat, frumosul, sănătatea fizică și psihică (dimensiunile/educațiile tradiționale);
- ✓ pregătirii indivizilor în vederea adaptării la o varietate de oportunități sau provocări/probleme sociale (noile educații);

creați o schemă a nevoilor de dezvoltare ale omului actual, asociind acestora dimensiuni ale educației din lista oferită.

II. Sintetizați cunoștințele despre educație, dobândite până acum, utilizând tehnica Cinquain.

CINQUAIN

Este o tehnică de elaborare a unui text pentru a surprinde o problemă, un fenomen sau un domeniu complex, în doar cinci versuri (de exemplu, la finalul unui capitol/curs pentru a sintetiza conținutul):

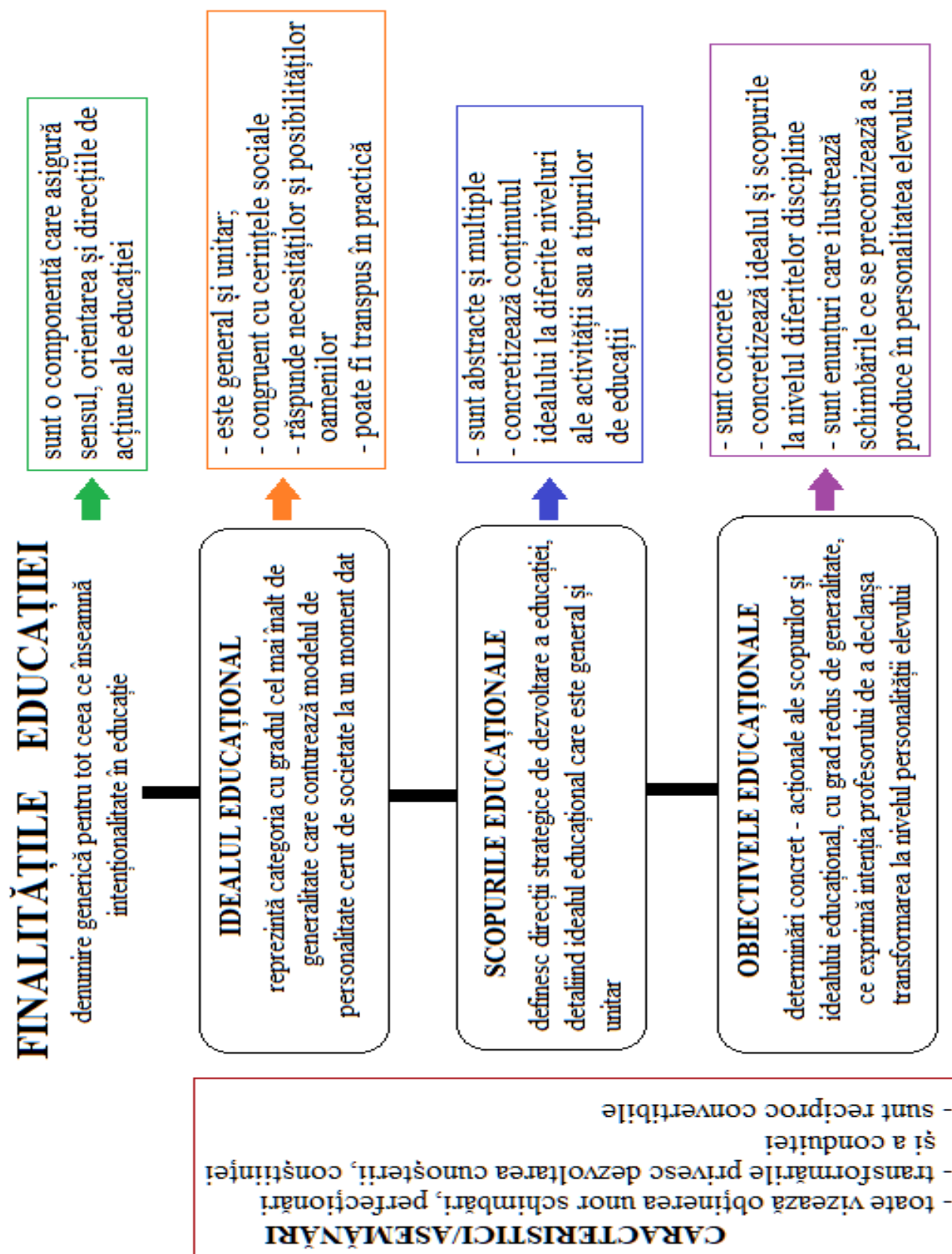
6. Un substantiv cu statut de titlu.
7. Două adjective.
8. Trei verbe la gerunziu.
9. O propoziție simplă (patru cuvinte care dau semnificație)
10. Un substantiv (ce are rolul de a concluziona)

Exemplu elaborat pentru domeniul psihologiei:

- 6) Psihologia
- 7) Incitantă, profundă
- 8) Interogând, explicând, oferind
- 9) Vine în ajutorul oamenilor.
- 10) Știință

FINALITĂȚILE EDUCAȚIEI

TEORIE CURS:

APLICAȚII:

Realizați una dintre aplicațiile de mai jos:

I. Faceți o scurtă introspecție privitoare la ceea ce doriți să fiți și să deveniți în viață. Răspundeți la următoarele întrebări:

1. Cum îți dorești să fii peste 15 de ani? (oferă o descriere generală și unitară)
2. Pe ce direcții strategice/planuri trebuie să te dezvolti pentru a deveni modelul pe care ți l-ai proiectat?
3. Ce îți propui să faci concret pentru a te dezvolta pe fiecare dintre aceste direcții/planuri?

Realizați o paralelă cu finalitățile educației. Fiecărei finalități ce întrebare i-ar corespunde?

II. Imaginați-vă că găsiți un teritoriu nerevendicat, pe care puteți înființa propria țară, după regulile proprii. Proiectați finalitățile educației pentru țara voastră. Menționați care sunt aspectele pe care le luați în considerare în acest demers.

III. Proiectați finalitățile educației pentru școala românească, cum va fi ea peste 30 de ani.

FINALITĂȚILE EDUCAȚIEI II – OBIECTIVELE EDUCAȚIONALE

TEORIE CURS:

- Obiectivele educaționale sunt enunțuri cu caracter finalist, anticipativ, care descriu o intenție pedagogică, un rezultat așteptat în finalul procesului de instruire, concretizat într-o schimbare a elevilor sau studenților. Ele concretizează scopurile educaționale, acestea devenind mai precise, mai clare și mai operante.
- Operaționalizarea obiectivelor înseamnă traducerea acestora în comportamente observabile și măsurabile, precizând ce va face elevul, performanța sau competența de care va fi capabil după ce va parcurge anumite etape/secvențe ale procesului instructiv-educativ.

Cum operaționalizăm?

1. **Alegem lecția sau secvența de lecție.**
2. **Alegem ce model de operaționalizare utilizăm** (vezi modele în suportul de curs). Pentru exemplificare alegem modelul elaborat de R. F. Mager, care are următoarele componente/condiții de operaționalizare (în paranteze aveți un exemplu pentru domeniul psihologiei):
 - ✓ Precizarea **comportamentului observabil și măsurabil** (*să identifice*);
 - ✓ Precizarea **condițiilor** pentru realizarea comportamentului (*pe baza analizei unor texte literare*);
 - ✓ Precizarea **performanțelor** de obținut (*cel puțin trei trăiri afective*);

Rezultă obiectivul operațional: (*Elevii vor fi capabili – se subînțelege la noi*) *să identifice, pe baza analizei unor texte literare, cel puțin trei trăiri afective.*

3. Alegem ce tip de obiectiv formulăm.

Sub raport psiho-pedagogic, în funcție de domeniile comportamentale întâlnim următoarele tipuri:

- ✓ **obiective cognitive** – vizează asimilarea de cunoștințe, formarea de deprinderi și capacități intelectuale (de exemplu taxonomia lui Bloom – cea mai cunoscută)
- ✓ **obiective afective** – au în vedere formarea sentimentelor, atitudinilor, convingerilor (de exemplu taxonomia lui Krathwohl)
- ✓ **obiective psihomotorii** – vizează formarea unor deprinderi motorii, a unor abilități manuale (de exemplu taxonomia lui Simpson)

- Observați că pentru fiecare gen de obiective sunt trecute în paranteze taxonomiile cele mai cunoscute. Fiecare dintre ele vă indică ce tipuri de verbe puteți folosi (vezi suportul de curs).
- De exemplu, pentru domeniul cognitiv, avem taxonomia lui Bloom. **Pentru a ușura munca cadrelor didactice au fost elaborate tabele cu verbe.**

NIVEL	VERBE	CONȚINUT
Cunoaștere (asimilare sau achiziție de cunoștințe)	a defini, a distinge a identifica, a recunoaște, a descrie, a preciza, a enumera	termeni semnificativi, definiții, elemente, fapte, fenomene, însușiri, reguli, utilizări, relații
Înțelegere (comprehensiune)	a transforma, a exprima propriu, a ilustra, a reprezenta, a redefini, a interpreta, a diferenția, a stabili, a explica, a demonstra, a completa	exemple, reprezentări, texte, fapte esențiale, caracterizări, consecințe, factori, principii, metode, situații, abstracții, efecte
Aplicare	a aplica, a generaliza, a dezvolta, a utiliza, a transfera, a restructura, a alege, a clasifica	metode, teorii, principii, procese, fenomene, procedee
Analiză	a distinge, a identifica, a recunoaște, a deduce, a contrasta, a compara, a analiza, a discrimina	elemente, concluzii, argumente, relații, particularități, cauze, părți, căi, scopuri, organizări, tehnici
Sinteză	a scrie, a relata, a crea, a produce, a modifica, a propune, a specifica, a planifica, a dezvolta, a combina, a deduce, a formula	modele structuri, produse, performanțe, proiecte, lucrări, comunicări, planuri, scheme, operații, soluții, generalizări, concepte, ipoteze.
Evaluare	a judeca, a argumenta, a evalua, a decide, a considera, a compara, a contrasta	Exactitate, erori, lacune, precizie, scopuri, mijloace, experiență, standarde, alternative

Notă: Observați că taxonomia este o clasificare, adică avem niveluri de la simplu la complex (de la cunoaștere la sinteză sau evaluare). Deci obiectivele vizează competențe ce presupun operații din ce în ce mai complexe.

Exemplu pentru un obiectiv cognitiv de tip achiziție de cunoștințe (se află pe primul nivel), pentru o lecție de chimie. Vă uitați în tabel ce presupune acest lucru și alegeți verbul potrivit: eu aleg a enumera. Obiectivul meu operațional va fi: *(Elevii vor fi capabili – se subînțelege) să enumere, pe baza Tabelului lui Mendeleev, cel puțin cinci dintre elementele chimice existente în natură.*

APLICAȚIE:

- Realizați trei obiective operaționale cognitive pentru o lecție la disciplina Educație tehnologică, utilizând modelul elaborat de Mager.

CURRICULUM

TEORIE CURS:

Curriculumul a fost definit în sens larg ca **ansamblul proceselor educative** și al **experiențelor de viață** prin care trece elevul pe durata **parcursului său școlar**. În sens restrâns Curriculumul cuprinde ansamblul acelor **documente de tip reglator** în cadrul cărora se consemnează datele esențiale privind procesele educative și experiențele de învățare pe care școala le oferă elevului

CURRICULUM NAȚIONAL

CURRICULUM TRUNCHI COMUN/NUCLEU 65-70%

Cuprinde ansamblul de cunoștințe fundamentale, necesare pregătirii tuturor indivizilor.

Conține numărul minim de ore de la fiecare disciplină obligatorie, prevăzută în planurile de învățământ românești.

CURRICULUM LA DECIZIA ȘCOLII 35-40%

Oferă posibilitatea definirii unor trasee particulare de învățare, elevilor

Este alcătuit din: *Curriculum nucleu aprofundat*, *Curriculum extins* și *Curriculum elaborat în școală*.

— **Curriculum nucleu aprofundat (CNA)** – are la bază exclusiv trunchiul comun (elementele de conținut obligatorii). Diferența până la numărul maxim de ore prevăzute pentru o anumită disciplină obligatorie se asigură prin reluarea și aprofundarea curriculumului nucleu, prin diversificarea activităților de învățare până la acoperirea numărului maxim de ore din plaja orară a disciplinei respective. De regulă, aprofundarea se aplică în situațiile în care elevii nu reușesc să atingă nivelul minimal al obiectivelor prevăzute de programă în anii anteriori.

— **Curriculum extins (CE)** – reprezintă acea formă de CDS care urmărește extinderea obiectivelor și a conținuturilor din curriculum-ul nucleu prin noi obiective de referință și unități de conținut, în numărul maxim de ore prevăzut în plaja orară a unei discipline.

— **Curriculum-ul elaborat în școală (CES)** – reprezintă disciplinele opționale propuse de școală sau alese dintre cele avizate de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. Există mai multe tipuri de discipline opționale: **Opționalul la nivelul disciplinei**, **Opționalul la nivelul ariei curriculare**, **Opționalul la nivelul mai multor arii curriculare**.

- **Opționalul la nivelul disciplinei** – constă în activități, module sau proiecte propuse de cadrele didactice, ce urmăresc dezvoltarea unor competențe ale elevilor, care nu apar în programa școlară a disciplinei (adică în curriculumul trunchi comun).
- **Opționalul la nivelul ariei curriculare** – presupune alegerea unei teme care să se raporteze cel puțin la două discipline dintr-o arie curriculară.
- **Opționalul la nivelul mai multor arii curriculare** – se constituie prin raportarea la cel puțin două discipline aparținând unor arii curriculare diferite. Conținuturile propuse au un caracter complex, permițând dobândirea de achiziții cognitive de ordin înalt (prin generalizare, abstractizare, transfer).

APLICAȚIE:

- Propuneți trei opționale pentru o clasă de gimnaziu (un opțional la nivelul disciplinei, un opțional la nivelul ariei curriculare și un opțional la nivelul mai multor arii curriculare). Argumentați alegerea.

A FI PROFESOR

APLICAȚIE:

Realizați un profil al "Profesorului model", având în vedere aspecte precum: trăsături, caracteristici, roluri, competențe, motivație etc.